

**VARBERGS
KOMMUN**

Rutiner för att förebygga, upptäcka och behandla undernäring

Definition av undernäring

Med undernäring avses ett tillstånd där brist på energi, protein eller andra näringsämnen har orsakat mätbara och ogynnsamma förändringar i kroppens sammansättning eller funktion eller av en persons sjukdomsförlopp.

En person som är 65 år eller äldre anses vara i *riskzonen* att utveckla undernäring om det föreligger någon av dessa tre riskfaktorer: Ofrivillig viktförlust – oavsett tidsförlopp och omfattning, undervikt – dvs. BMI ≤ 22 om ≥ 70 år eller har svårigheter att äta normalt – t ex aptitlöshet, tugg- och sväljsvårigheter och motoriska störningar.

Bakgrund

Ålder, liksom sjukdomar som stroke, Parkinsons sjukdom och demenssjukdom ökar risken att drabbas av undernäring och obehandlat ökar tillståndet risken för komplikationer som ökade infektioner, utveckling av trycksår och dödlighet. Ålders- och sjukdomsrelaterad undernäring och dess konsekvenser innebär stort lidande för den drabbade och kostar samhället stora summor varje år. Personer som får vård och omsorg har rätt till bedömning av näringstillståndet och att få en anpassad behandling till sina egna förutsättningar att tillgodogöra sig mat och dryck

Hur ska undernäring förebyggas?

Målsättning för nutritionsbehandlingen måste vara realistisk och ha sin utgångspunkt i den enskildes önskemål, behov och vanor.

Adekvata insatser leder inte alltid till att ett tillstånd av undernäring kan vändas.

Förebyggande insatser har alltid bättre förutsättningar att ge god effekt.

Målsättningen ska vara att ingen ska behöva lida av obehandlad undernäring. Ett sätt är att minska nattfastan som inte bör överstiga 11 timmar.

1. Nattpersonal särskilt boende ska ha genomgått utbildning av dietist
2. Hemtjänst i ordinärt boende ska ha genomgått utbildning i "Kosthandbok för hemtjänsten" av dietist

Dokumenttyp: Rutiner och arbetssätt	Sida 1 av 3
Giltigt f.r.o.m: 2016-09-01	Version: Uppdaterad 2016-08-24
Befattning: Leg dietist	Upprättad av: Anna Melin Andersen

3. Ett ansvarigt kostombud per avdelning ska finnas vid särskilt boende (samt ett kostombud som reserv/avdelning). Dessa ges årlig utbildning.
4. Ett kostombud ska finnas för vardera gruppboende/LSS (samt ett kostombud som reserv/gruppboende). Dessa ges årlig utbildning.
5. Dietist kontaktas alltid av sjuksköterska när individuella kost- och nutritionsrelaterade problem uppstår som ligger utanför PAS kunskapsområde.

Handledning av dietist ges via telefon eller via bevakning i Procapita.

Hur ska man upptäcka undernäring?

Den enskilde ska oavsett boendeform erbjudas riskbedömning för undernäring med Mini Nutritional Assessment (MNA) short form. Vid risk för undernäring (11poäng eller mindre) går man vidare med hela bedömningen MNA full. Beroende på totalsumman bedöms individen som undernärdd, i riskzon för undernäring eller normal nutritionsstatus. I Varbergs kommun är det undersköterskan som lägger in MNA värden och rapporterar till ansvarig sjuksköterska.

Hur ska man behandla undernäring?

Vid risk för undernäring eller undernäring ska åtgärder sättas in och följas upp enligt gällande rutiner:

- *Nutritionshandboken för sjuksköterskor*
- *Kosthandboken för omsorgspersonal vid särskilt boende*
- *Kosthandbok för hemtjänsten*
- *Kosthandbok för gruppboende LSS.*

Ansvar

Se respektive professions ansvarsfördelning i *Kvalitetskriterier för kost.*

Referenser

1. SOSFS 2014:10 Föreskrifter och allmänna råd
2. SOSFS Näring för god vård och omsorg - en vägledning för att förebygga och behandla undernäring, 2011